

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický

týdeník

6/2006

15. února 2006

ročník 91

cena: 10 Kč

PŘEČTETE SI PŘÍŠTĚ

O KŘESŤANSKÉ SVOBODĚ
Martin Luther

STALO SE SLOVO BOŽÍ
Pavel Klinecký

MORAVŠTÍ BRATŘI OČIMA
B. FRANKLINA
Daniel Henych

ÚKOLY KOSTNICKÉ JEDNOTY
Milan Opočenský

Nad studií Problematika homosexuálních vztahů

Blíží se nové zasedání synodu ČCE. Zřejmě se na něm bude také projednávat otázka homosexuálních vztahů, jimž je věnována studie, která byla na 3. zasedání předložena (viz. Problematika homosexuálních vztahů – tisk 19/6). Studie byla také rozslána na naše sbory. Jedná se vlastně o dvě zprávy, jednak o zprávu či studii z oboru biblistiky a jednak o zprávu z oboru medicíny a částečně i psychologie. Jako faráře mě pochopitelně nejprve zajímala studie z biblistiky. Kdybych četl studii jako naprostý laik, tak bych si nejspíše z její četby odnesl ten dojem, že Písmo nemá k tématu homosexuality, totiž jakožto vrozené sexuální orientace, co říci. Naši biblisté zde naznačují, že se nejčastěji citovaná biblická místa, která v souvislosti s touto otázkou zaznívají zvláště z úst odpůrců přijetí homosexuality, netýkají vrozené dispozice k homosexuální orientaci, nýbrž pouze homosexuálního jednání, a to údajně (tak zvl. starozákonní studie) pouze jakožto jakýchsi snad symbolických projevů starověkých pohan-ských kultur, popřípadě nedovoleného chování ve společnosti izraelské a později židovské, nedovoleného ovšem proto, že jde o prvek cizího

náboženství a jeho kultu, nikoliv proto, že by to chování bylo obecně lidsky nemravné, nevhodné, obecně zlé v Hospodinových očích. To by pro nás dnes vlastně znamenalo, že se s ním související normy a směrnice nebo dokonce zákazy nevztahují na nás, poněvadž nežijeme ve staroizraelské popř. židovské pospolitosti. Vůbec se ve studii jaksi přestává počítat s tím, že bychom na staré Izraelce také mohli navazovat. Ze studie tak vyplývá, že otázka vrozené dispozice pro homosexuální orientaci a s tím související otázka homosexuálních vztahů přísně vzato nepatří do biblistiky. Proč se tedy k této otázce vůbec vyjadřovali biblisté? Jenom proto, že to v naší církvi bývá zvykem, dát první slovo Bibli? Biblistická studie starozákonní hned na začátku od sebe s naprostou jistotou odděluje vrozenou homosexuální orientaci a homosexuální jednání. Jestliže se prý Bible homosexuality dotýká, tak jenom homosexuálního chování (viz Úvod studie). Ve studii se však toto nijak neprokuje. Má vůbec smysl obojí od sebe oddělovat? Má smysl rozlišovat lidi na ty, kteří se pouze chovají jako homosexuálové, třeba jen na nějakou dobu nebo jen

v určité společnosti, a na lidi, kteří jsou homosexuály na základě vrozené dispozice? Vždyť přece každé sexuální chování je projevem nějakého vnitřního popudu ať vrozeného, citového, ideově-kulturního, popudu momentální vášně, rozhodnutí atd.. Člověk navíc může být určován i dalšími dispozicemi než jenom těmi vrozenými, totiž také těmi vnějšími, do kterých se narodil a ve kterých vyrůstá. Autor starozákonní studie vůbec velmi často ostře rozlišuje, resp. odděluje od sebe jakési dvě údajně spolu nesouvisející oblasti či roviny: Např. Izrael a jeho svět je prý zcela jiný než ten náš, než naše doba; nebo kultickou oblast obřadu klade na jednu stranu a každodenní společensko-etickou oblast na stranu druhou; dále kategorii kultické čistoty a nečistoty odděluje od kategorie morálky popř. etiky, a to přestože je známo, že v Bibli oblast čistoty a nečistoty zahrnuje také např. oblast zdravé životosprávy nebo dokonce i krásy, krásného způsobu života. Jistě že lze vždy jednu z rovin předsunout před tu druhou, ale ve studii to namnoze vyznívá tak, jako by výše zmíněné roviny spolu vůbec nebo téměř

Dokončení na str. 3

Jak čtu Bibli

(Ratiboř 8. 9. 1985)

I. Bibli je možno číst různým způsobem, podle toho, zač ji považujeme. Na první pohled je to kniha jako každá jiná, a tak je každému jejímu čtenáři nejdřív dáno na vůli, aby si vybral, zač ji bude považovat. Je tu mnoho možností. Lidé nevěřící ji mají někdy za sbírku výmyslů a pověr, pohádek a bájí, za projevy básnického nadání starých židů nebo za část dějin starého Orientu. Ale ani lidé věřící v Boha, se ve svém pohledu na Bibli a v přístup k ní neshodují. Někteří ji považují především za zákon, tedy za sbírku příkazů mravního rázu, jak se chovat, jak dojit k Bohu, jak si získat poslušnost jeho přízeň. Jiní v ní zdůrazňují to, co Bůh v dějinách udělal pro svůj lid a co ještě udělá v budoucnosti, a mají ji tedy především za knihu dějinnou. A jsou jistě možné i další přístupy a pojetí.

Ale který z nich je správný? I na tuto otázku lze odpovědět alespoň dvojím způsobem: Buď zvenčí, podle toho, co si já sám nebo my sami myslíme, nebo zevnitř, podle toho, co říká Bible sama o sobě a čím nám ona sama chce být. - Odpovídáme-li zvenčí, tedy apodikticky a dogmaticky, nezáleží příliš na tom, zdali si vezmeme na pomoc křesťanskou věrouku nebo zásady nevěrců. Vždycky je to nakonec jen náš názor, díváme se na Bibli zvenčí, přistupujeme k ní ze svého hotového stanoviska, a tak je velmi pravděpodob-

né, že ji budeme chápat a předělávat si ji podle svého, a tím vlastně znásilňovat. Nepochybně jediné správné je dát si svůj přístup k Bibli, svůj postup při jejím čtení i výkladu, celé její hodnocení určit Biblí samou. Jinak řečeno, zeptat se nejdříve, čím nám chce být ona jako taková. - To je přístup zevnitř. Odpověď je zřetelná: Chce nám být svůj přístup, svědectvím, vyznáním, oslovením. To si musíme vyložit. Souvisí to s tím, jak Bible vznikala. Nevznikla najednou, trvalo to staletí, než dorostla do nynější podoby. Ale od začátku až do konce je celá především zápisem o tom, jak Bůh lidi (svůj lid) oslovoval a svým oslovením formoval. Lidé prožili nějakou událost. Rozpoznali v ní Boží zásah, Boží jednání, ono je to zastavilo na jejich dosavadních cestách, posilovalo a proměňovalo, a oni si o tom dál vyprávěli, A to, co v tom rozpoznali jako formující, přetvářející oslovení Boží, předávali dál. Když pak se to během tohoto předávání osvědčovalo jako znovu oslovující a znovu formující lidská nitra i lidské vztahy, bylo to zapisováno. To je něco jiného než reportáž i diktát. Při reportáži je člověk u věci, u události, vnějšně, ale není u ní vnitřně. Zaznamenává ji, třeba i velmi přesně, ale v popředí stojí popis a záznam, nikoli význam události, tedy to, jak se nás ta událost týká, co pro nás zname-

ná. Při diktátu, když je člověk zapisovatelem, u toho také vnitřně vůbec nemusí být. Jde jen o to, aby zachytil přesně to, co se mu říká, sám je mimo. Při zvěsti, svědectví či vyznání je u toho vnitřně, i když nebyl vnějšně. Slyšel vyprávění o nějaké události, slyšel příběh, jenže ten příběh posluchače vnitřně zastihl, takže jej sám znovu prožívá. Znovu prožívá třeba Abramovo vyjití, Izákovu oběť, Jákobův noční zápas, Josefovo zaprodání atd. Když ten příběh slyší vyprávět, rozpoznává, že je to vlastně jeho příběh, že v něm jde o něj samého. Tak i těm dalším sice vypráví znovu o Abrahamovi, ale vlastně vnitřně o sobě, o tom, jak sám ten Abrahamův příběh znovu prožil. Vypráví svou vnitřní zkušenost s Božím vedením na Abrahamově příběhu jako modelu. A na Abrahamově příběhu ho zajímá to, co sám z toho prožil, co ho oslovilo. To předává dál, ostatní vynechává jako nedůležité. A to proto, že mu nejde o reportáž, o všechno to, co zažil sám Abraham, ale o to, co zažil on, předávající čili tradent - vnitřně s Abrahamem stejného, co zažil jako Abraham. To vypráví dál. Když vypráví tak, že je z toho znát jeho vlastní zkušenost, prožitek, když tedy vypráví věrohodně, vnitřně pravdivě, autenticky, nikoli hraně, nepřimně a neopravdově, tak to jeho vyprávění zase oslovuje další posluchače. Oni se v tom zase rozpoznávají, protože to jeho vyprávění se jim stalo zvěstí, svědectvím, vyznáním.

A když nějaké takové vyprávění, ale

Dokončení na str. 2

Areál evangelického sboru v Lysé nad Labem kulturní památkou (viz str. 4)

Věříte v zázraky?

Jak bychom nevěřili, když věříme v Boha, který je nadpřirozený a živý, suverénní a svobodný Pán celého vesmíru! Sledujeme-li jeho dílo, narazíme na zázraky, jež se jednou dějí v rámci přírodních zákonů, podruhé mimo ně. Bůh dal světu své zákony, ale sám není jimi vázán. Zázraky tedy nejsou důkazem toho, že Bůh stvořil svět tak nedokonalý, že musí do něho zasahovat a jej opravovat, naopak jsou svědectvím jeho suverenity a svobody, které se projevují v lásce k hříšnému člověku. Bůh zasahuje do dějin, aby člověka zachránil. Je však přítomen i tam, kde nejedná mimořádně. Řády, které řídí přírodu, vyjadřují jeho vůli a zjevují jeho přítomnost. Bůh není Bohem nepořádku, je Bohem pořádku. Bible vidí v rádech přírody moudrost, moc a věrnost Boha, jenž nás jejich prostřednictvím ujišťuje, že tu na světě nejsme v rukou slepé přírody, ale Boha, který nám poskytuje bezpečné bydlení. Věřící žijeme v jeho rukou pokojně a klidně, i když víme, že pořádek přírody nám nemůže zjevit nejvnitřnější tajemství Boží, jeho lásku. Hřích nám totiž zakalil zrak tak, že v svědectví přírody nedokážeme poznat živého Boha, laskavého, moudrého a všemohoucího /Ř 1,21/.

Boží vůle se vtělila nejen do řádů přírodních, ale i do morálních zákonů, které nejsou věčné, jako stvoření není věčné, ale jsou trvalé, pokud svět trvá. Bůh hrozí svým hněvem a trestem každému, kdo jich nedbá /Ga 6,7/. Bdí nad svým zákonem, protože bdí nad svým stvořením. To by nebyl Bůh, aby nechal nepotrestané přestoupení svého zákona. Avšak tam, kde jde o nejhlubší tajemství, Bůh jedná mimo svůj řád a zákon: odpouští hřích, jemuž hrozí potrestání. Svou spravedlnost zjevuje ve své lásce v Ježíši Kristu. Nejprve se zdá, že tak činí bez ohledu na svůj zákon. Ale to je omyl. Bůh bere svůj zákon tak vážně, že zároveň se zjevením své lásky nechává svého Syna nést trest za naše přestoupení zákona. Hle, Bůh je láska, která naplňuje spravedlnost zákona!

Žijeme v 21.století. Předchozí 20.století učinilo obrovský krok ve vědeckém poznání vesmíru. Mimozemské výpravy, jichž se účastnil celý vyspělý svět, se pokoušely otevřít samo tajemství života. Mimoděk nám vnucovaly dojem, ne-li přesvědčení, že v dnešním světě není pro zázraky místo. Všechno má svou příčinu a svůj následek. Zázraky patří do dávné minulosti. Ve světě naší zkušenosti se nedějí. Tak většinou uvažuje dnešní člověk. Musíme ovšem připustit, že toto vidění světa bez zázraků platí v takzvané mrtvé přírodě, ve fyzice a chemii. Vědcům 17. a 18. století, Keplerovi, Galileovi a Newtonovi se mohlo zdát, že se ve vesmíru dá všechno vypočítat: co bylo včera, bude zítra zas. Minulé určuje přítomné i budoucí. Leč ve 20.století dochází k revoluční změně: Ani ve fyzice neplatí příčinná souvislost.

Ostatně v živých procesech se tato teorie příčinné souvislosti nikdy neprosadila. Živý organismus se nám jeví oproti mrtvé přírodě jako zázrak. Fyzika a chemie jej nedovedou vysvětlit. To platí ovšem zvláště o člověku. Písmo jej zná jako svobodného a odpovědného i tehdy, kdy jej obviňuje, že se stal otrokem hříchu. Ovšem jako bylina nebo zvíře je člověk organismus, určený biologickými zákony. Z tohoto hlediska se jeho humanita jeví jako zázračná, nevysvětlitelná. Právě ona ukazuje dál na skutečnost Boha. Ani sekularizovaný člověk by nebyl člověkem, aby nezvedl hlavu od své humanity k jejímu stvořiteli a ptal se po svém určení. To je problém každého člověka, ačkoli sám ze sebe nedospěje k jistotě. Nejdál dospěje k morální odpovědnosti, ale ne k Bohu. Bohu se však zalíbilo zjevit se člověku a darovat mu svou lásku. Tato láska jej osvobozuje od pout hříchu a smiřuje jej s Bohem. To je zázrak, o němž mluví Bible. Všechny ostatní zázraky slouží jen jako jeho doprovod. JSOU to znamení, která ukazují Boha a jeho Mesiáše při díle.

Ten zázrak - příchod Mesiáše Ježíše Krista - se udál v podmínkách přirozeně

Dokončení na str. 4

Vstupovat do trhlin a mezer

Ez 22,30-31

1. Boží záměr byl a jest: vytvořit zde ryzí, živé společenství lidí - Boží lid. Takovým lidem byl - měl být - Izrael. Starý zákon nám ovšem podává svědectví o časté a mnohé porušenosti tohoto lidu. Za mnohé zde může stát čtení ze Žalmu 106,6: "Zhřešili jsme už se svými otci, provinili jsme se, svévolně si vedli," - Další svědectví a soud Božího slova nad porušeným Izraelem - Judou přináší na sklonku izraelské samostatnosti při náporu velmoci Babylonu prorok Ezechiel. Zaznívá zde náрек nad trhlinami v izraelském společenství, nad mezerami a trhlinami, které se projevíly v pevnosti spojení mezi Hospodinem a jeho nevěrným lidem.

Když dojde k porouchání nějakého přístroje či zařízení, voláme na pomoc opraváře. Ten posoudí, zda je oprava ještě možná, anebo nám řekne rovnou: Zahodte to a pořídte si zařízení nové či věc novou. Narušenou zeď rovnou zbourejte, to už není k opravě! Tak je možno uvažovat, když jde právě jen o zařízení či věc. - Co ale, když jde o narušený, pokazený národ nebo o velké společenství? Jak si počínat, jak si pomoci, když se trhliny a nebezpečné mezery objeví v měřítku globálním, celosvětovém, v trhlinách v soužití a životě národů a civilizací?! Dá se i tam a tehdy něco opravovat a jak asi?!

2. Každé společenství si vytváří úřady a instituce, které mají dbát o dobré vztahy v lidských seskupeních,ať v malém či velkém měřítku. Dnes to jsou - jak se říká - demokratické či společenské instituce: školy,úřady,parlamenty,ba i senáty. Na vrcholu sedí či stojí předsedové či presidenti. V Izraeli to byli proroci,kněží,velmoži a o svou neporušenost měl pečovat i sám vyvolený lid. A jak to dopadalo? Tváří v tvář katastrofě konce izraelské samostatnosti vynáší Ezechiel nad Izraelem tvrdý,avšak pravdivý soud: "Ty jsi země, která není čistá, která nebude v den hrozného hněvu zavlažena. Spiknutí jejich proroků je uprostřed ní;jsou jako řvoucí lev,který trhá kořist,požírají duše, berou klenoty a skvosty,rozmnožují počet jejich vdov uprostřed ní. Její kněží znásilňují můj zákon a znesvěcují moje svaté věci. Nerozlišují svaté od nesvatého,neznají rozdíl mezi nečistým a čistým,přehlížíjí mé dny odpočinku, jsem mezi nimi znesvěcován. - Její velmoži jsou uprostřed ní jako vlci,kteří trhají kořist,prolévají krev a hubí duše,neboť chamtivě shánějí zisk.- Její proroci jim všechno nahazují omítkou,mají šalebná vidění a věští jim lživé věci. Říkají: ‘Toto praví Panovník Hospodin’, ačkoli Hospodin nepromluvil. Lid této země tvrdě utlačují a kdekoho odírají, poškozují utištěného ubožáka a protiprávně utlačují bezdomovce." Nepřipomínají nám tyto soudy "Jobovy zvěsti" dnešního zpravodajství? - Po dvou tisících letech totéž vždy znovu, nic nového pod sluncem!

3. Kdo zde může v situaci takového celkového rozvratu v Božím lidu pomoci?! Kdo usvědčí ze zpronevěry ty mnohé ideology a falešné proroky rozkladně působící v tzv.médiích, místo aby pravdivě pojmenovávali ideové,hospodářské a obecně politické neduhy a přechyny malého,většiho či až největšího rozsahu a dosahu a sledovali řešení až do konce?! Místo toho pouze omílají v tzv.zpravodajství aféry jako zajímavosti pro pobavení lidu a - k zvýšení své sledovanosti, odbytu a tržby! - Prorok Ezechiel volá: "Hledal jsem mezi nimi muže, který by zazdíval zeď a postavil se v trhlíně před mou tvář za tuto zemi, /Septuaginta zde uvádí: "muže, který by stál zpřima a postavil se přede mnou cele v čas rozhněvání/- abych ji neuvrhl do zkázy, ale nenašel jsem! Kdo to má dělat, když i v demokratickém zřízení ti alespoň trochu slušní lidé stojí uprostřed šířícího se rozvratu -mluveno slovy zbankrotělého komunistického předáka - "jako kůl v plotě"?!

Je správné - a snad je možno zde říci i "bohulibé" - hledat a odhalovat ty nej-různější trhliny a mezery v soukolí naší společnosti, u sebe, ano i v církví! Vpravdě je to poslání každého Božím slovem probuzeného protestanta; a současně vyznávat své vlastní chyby, nedostatečnosti, ano i viny - v pokání před Bohem i před tváří společen-ství. Teprve potom je totiž takové protestantské hledání a pranýřování chyb a provinění v našem společenství správné a věrohodné. Jen tak je nápomocné našemu lidu, aby v nezákonnosti před Soudcem nejvyšším neztratil nejen tvář a pravou identitu, ale nakonec i vlast! Ne jako "deus ex machina" a nikoli jen jako "duchovní" a realitu nezasahující a neo-svobodivé zde může a má zaznít slovo Boží radostné zvěsti: Zajisté,všichni zhřešili,není spravedlivého ani jednoho, nikdo zde nemá slávu Boží spravedlnosti a pravdy/Ř 3,12/, ale -a to je to záchranné BOŽÍ ALE - tam, kde se rozmnožil hřích/náš hřích, tam se ještě více rozhojnila Boží milost. Ježíš Kristus odhalil jako jediný Spravedlivý,totíž jako svatý Boží Syn, všechnu naši lidskou bídu,naše vždy nová a vždy horší poblouzení, všechny naše viny. To vše ne proto,aby nás spolu s celým naším světem a jeho dějinami odsoudil, nýbrž aby nás vykoupil z jakoby osudové nutnosti, dělat vše vposledu špatně, trhat lidské společenství na cáry potíštěného papíru či odvysílaných "klipů". On přišel,aby hledal a spasil nás porušené a pobloudilé od pravdy,nalomené a nepevné v hledání pravdy a spravedlnosti Božího království. On konal své dílo záchrany nás a našeho lidského společenství a on toto dílo také dokonal ve své svaté oběti za hřích světa a pro naše vzkříšení. Jemu a v něho věrme a jeho následujeme.

Vlastimil Sláma

Rozhledy

Ve věku 75 let zemřel 20. ledna bývalý německý prezident Johannes Rau. Kromě politiků ocenili jeho životní dílo i nejvyšší církevní představitelé. Evangelická církev v Německu ho v soustrastném dopise označila za křesťana, který vydával věrohodné svědectví o své víře a byl vzorem lidskosti: „Náš bratr Johannes Rau žil tím, o čem byl přesvědčený a co nám stále připomínal. Byla to láska k člověku.“

Církevní představitelé rovněž ocenili, že se nikdy nepřestal veřejně hlásit ke své víře, a to ani v době, kdy byl zvolen spolkovým prezidentem. V čele státu stál v letech 1999 - 2004.

(red)

Ján Bohdan Hroboň - ohlédnutí

Měl jsem slovo Tvé za radost a potěšení srdce svého, poněvadž jsi Ty mne povolal sám, ó Hospodine, Bože zástupů!

Jr 15,16

Odešel představitel farářské dynastie, pátý v nepřerušeném pořadí, významný pracovník slovenské církve a.v. a nepřehlédnutelný člověk, který jako most spojoval a udržoval kontinuitu vztahů mezi slovenskými a českými evangelickými křesťany. Nejen pro rodinnou tradici a prastrýce Samo Bohdana Hroboně (1821 – 94), významného básníka z dob českého národního obrození. Pro takřka pravidelnou účast na našich synodech a množství přátelských vazeb musel unést nelibost totalitou poznamenané vlastní církevní vrchnosti. Tehdejší neblaze proslulý generální biskup Michalko ho vítával ironickým: " Tak čo čechobratia?" Smuteční oznámení to vše pečetií textem z Bible kralické, na jejíž nádherné češtině vyrůstal.

Jak čtu Bibli

Dokončení ze str. 1

třeba i modlitba, chvalozpěv či soubor životních směrnic i nadále promlouvaly, začaly se uchovávat v písemné podobě. Tak vznikala Bible. Je naprosto jasné a zřetelné, že Bible sama nám chce být zvěstí, svědectvím čili takovým oslovením, které utváří, formuje naše nitro i naše vztahy, celý náš život. Dá se to ukázat i na řadě samotných biblických výroků, uvádím jen ty nejznámější: Ř 15,4: Kterékoli věci napsány jsou (rozumí se v Bibli), k našemu naučení napsány jsou, abychom skrze snášenlivost a potěšení Písem nadějí měli... 2Tm 3,16: Všeliké písmo od Boha je vdechnuté a užitečné k učení, k trestání, k napravování, k správě... aby byl dokonalý člověk Boží, ke všelikému dobrému skutku hotový. 2P 1,21: Nikdy z lidské vůle nepošlo proroctví, ale Duchem svatým nesení mluvili svatí Boží lidé. Pozor, oni mluvili, a když se to osvědčilo, ti další to zapsali! Shrňme si to: Lidé vedení či nesení Duchem rozpoznali v událostech Boží působení, vyznali to a vyprávěli o tom a když jejich vyznání dále formovalo nitro i vztahy dalších lidí, bylo to zapisováno, a vznikla Bible. Vyjádřeme to čtyřmi hlavními prvky: Událost - rozpoznání - vyznání - zapsání.

Kdo čte Bibli jinak a hledá v ní nejdřív cokoli jiného nežli zvěst, nežli toto osobní oslovení, čte ji špatně, ztěžuje si to, aby byl sám osloven.

II. Co z toho vyplývá? Jak bychom tedy měli Bibli číst, abychom jí byli právi, abychom ji nepředělávali po svém, nepřekrucovali a neznásilňovali.

1. Je třeba číst osobně a zaujatě, to jest vědět, že v ní jde o nás, o mne, o můj vlastní život i smrt, ne o to, jak to bylo kdysi dávno a s jinými. Když Bibli zkoumá „nezaujatý“ (správně: záporně zaujatý) literární vědec či historik, který chce programově zůstat vně její zvěsti, rozpadne se mu pod rukama, a to tím dříve, čím přesněji si bude počínat. Bude-li zvláště pečlivý a přesný, pak se mu nejen rozpadne, nýbrž mu bude přímo v rukou jakoby vnitřně explodovat, vybuchne a rozletí se na kusy, které se mu - tomu vědci - nezdaří dát dohromady. A to proto, že jejím společným jmenovatelem, společným jmenovatelem těch různých příběhů a výroků je vztah k Bohu, který onen vědec popírá. Ten

Přes to, co bylo předesláno, jsme se neseznámili s tímto vzácným bratrem na církevní půdě, nýbrž při jeho snaze utvrdit a rozšířit si jazykové znalosti navzdory tomu, že v období hluboké totality v r. 1973, žádnou šanci na její využití při cestě do ciziny neměl.

Z Lazů pod Makytou, kde tenkrát působil, je to na Vsetín coby kame-nem dohodil. Časté pak byly cesty a setkávání v obou směrech. Jejich četnost nic neubírala na jejich vzácnosti a hloubce.

Z doby působení na Lazech bych ráda připomenula takřka konspira-tivní setkání farářů, kteří byli tenkrát na indexu a mimo službu, Jana Šimsy, Alfréda Kocába a Jakuba Trojana, zde na Valašsku v roce 1979. Projevil značnou odvahu, když umožnil jejich setkání s místní evangelickou mládeží. Dozvuky tato akce samozřejmě měla a výsledchům byla podrobena i mládež dorostového věku. Snad i pro problémy, které se nato vyskytly, při-

společný jmenovatel mu zmizí a zbudou jen kusy - membra disiecta.

2. Ale jak potom do ní, do Bible pronikat? Máme se v ní hledat tak, že se do ní budeme vkládat? Pozor, nikoli! Pak bychom se totiž „našli“, vlastně spíše vložili tam, kde by se nám líbilo být, ale kde opravdu nejsme. Třeba bychom se „poznali“ v Abrahamovi, a zatím jsme Lotové, nebo v Josefovi, a zatím si počínáme jako jeho závistiví bratři. Nebo v milosrdném Samari-tánovi, a zatím jsme horší než ten leví-ta, který zraněného minul. - Nejde tedy o to, abychom se v Bibli našli sa-mi, nýbrž o to, aby nás našla ona, či ještě přesněji, aby nás Bibli jako svým nástrojem našel Bůh. Nejde o to, vkládat se do ní, nýbrž být jí zastížen tam, kde opravdu jsem, ve své bídě a nedo-věře, hanbě a selhávání. A to znamená spíše než se v ní hledat, raději se jí vystavovat. Dá se to říci i tak: Bible nevypráví Boží příběhy, do nichž bychom se teprve my museli vlomit; na to totiž stejně nemáme. Nýbrž Bible vypráví naše příběhy, do nichž -a to už dávno - vstoupil Bůh. Když jsme o tom ještě vůbec nevěděli. A to je výborné. To totiž znamená, že Bůh v těch našich přibězích je, i když my to ještě nevíme, nepoznáváme a neuzná-váme. Nemůžeme ho z nich vykázat - naštěstí! Samozřejmě do nich vstoupil především v Kristu, tedy jako Ježíš Nazaretský, který vešel do vsí naší bídy, nečistoty a smrti. Nejsme v tom sami. To říká Bible. A proto se nemusí-me bát. Ani nemáme! Protože strach je líc hříchu. Ať se bojím před něčím nebo o něco, strach je vždy dokladem toho, jak jsem zoufale vázán na své já, jak jsem v poutech hříchu. - Ale bát se přestaneme, když vnitřně poznáme čili když uvěříme, že v tom nejsme sami, že on je v tom s námi. (Známa píseň: „Dál přece nejdemo sami, dál Pán tu zůstává s námi!“)

3. Z těchto zásad vyplývá i několik docela praktických pokynů:

a) Předně: To, co se mi v Bibli nezdá, asi není zatím pro mne, ale pro jiné. Nebo třeba je to i pro mne, ale až budu

v jiné situaci než jsem dnes a až to pochopím z té nové situace. Proto v Bibli nic neškrtám, nezlehčuju a ne-předělávám, ale nechávám stát. A docela prostě a poctivě se přiznám, že tomu oddílu zatím nerozumím. V Bib-li je nám sice užitečné všechno (srv. Ř 15,4), ale ne každému hned. Proč?

jal pozvání do Hanušoviec. Vzdálenost prostorově i časově na-rostla, ale cítili jsme a byli ujistěni , že: „ ... keď sme se stretli, ako by to bolo včera, vždy to boli chvíle plné poro-zumenia, lásky a vzájomného po-vzbudenia, keď láska Kristova spájala nás." Na všetch miestach svého pôsobe-ní zanechal neprehľadnutelné stopy, ať už ve stavbách v Lazech nebo jinde v Hanušovciach nám s pýchou uka-zoval na faře „najvätsiu obývačku v republike", ktorá samozrejme sloužila sborovým účelům. Dokázal získávať a motivovať radu spolupracovníků. Obdivu a úcty hodné je, že i své děti. Kolik bylo tehdy v Hanušovciach spevokolů? Nejméně čtyři, ale mám za to, že pět. Nezapomenutelné bylo okusit ovzduší při jedné konfirmaci. Tempo se zrychlilo a intenzita práce ještě narostla, když po změně poměrů v Martine opravoval a rozšiřoval, i se zahraniční pomocí, církevní budovy, které sbor získal v rámci restituce. Do

Dokončení na str. 4

Protože si jí užívá Bůh jako svého ná-stroje, když chce na nás pracovat. A na nás je někdy zapotřebí kladiva a jindy kleští. Proto na Boha a jeho oslovení máme nad Bibli (raději pod Bibli!) čekat.

b) Ale je-li Bible Božím nástrojem, pak to znamená, že to Boží oslovení (říkám raději „oslovení“ než „slovo“, aby bylo jasné, že nejde o mrtvý pojem, ale o akci, o něco zcela živého) je nevynuti-telné: Jinak (řečeno s Daňkem): Boží slovo je za slovy Bible, když se těch slov ujme Duch svatý a dotkne se jimi našeho srdce; když nás Bible oslovuje, stává se nám doopravdy Božím slo-vem. Možná že jste to zažili sami: Četli jste si nějaký biblický oddíl mnohokrát a nic vám to neříkalo. A najednou jste rozpoznali, že je to slovo k vám, že se vás to týká.

c) Ale to neznamená, že se máme vymlouvat. Je třeba nezacpávat si uši, jinak: neutěci od Bible ani ze shromáž-ďení, v němž zní její zvěst. Utíkat od Bible se dá ovšem různě. Nejen tím, když ji odložíme a vyhýbáme se mís-tům, kde zní její zvěst. Lze to dělat ještě mnohem rafinovaněji, totiž tak, že si do ní začneme vkládat své pojmy a představy, že ji předěláváme a zná-silňujeme. Bránit se tomu je úkol pís-maře i odborného vykladače Písma. Rozumím pojmem milost, pokoj, láska atd. to, co Bible? Rozumím Bibli, když o tom všem mluví? A tím jsme u další-ho bodu.

d) Je třeba čekat i ptát se v pokoře. Bůh má právo neodpovídat na naše otázky. A neodpovídá, když jsme buď k odpo-vědím nedorostli nebo když jsou naše otázky špatně postaveny („Je měsíc sladký nebo kyselý - totiž koláč“). Ke čtení, to jest k užitečnému čtení Bible je třeba pokorné trpělivosti. Umět čekat. A namísto svých mnohých všetečných otázek strpět a unést, když se nás ptá Bůh; dát si líbit Boží otázky, které nás zneklidňují a mrzí. Dvě jsou základní: Kde jsi, človče? Kam jsi utekl před Bohem? (Gn 3,8) Do čeho a kam se před ním schováváš? - A ta druhá: Kde je tvůj bratr, jehož strážným bys měl být? (Gn 4,9) Samozřejmě jsou to otáz-ky po tom, jak si stojíme v lásce k Bohu a bližnímu. Otázky důležité a zahan-bující. Ale i otázky nadějně, víme-li, že se v nich ptá Milující (Bůh) milované-ho (nás), že nás jeho láska obklopuje a nese. A to víme právě z Bible. Díky za to!

Jan Heller

Z knihy

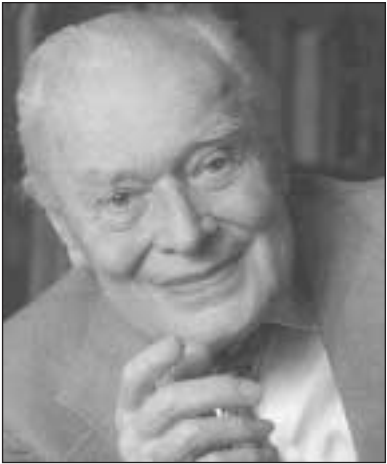
Podvečerní děkování, Vyšehrad 2005

Slyšíme-li slovo „podvečer“, pak je možné, že se nám vybaví slova Karafiátovy modlitby „Podvečer tvá čeládka...“. Jinému to připomene slovo Písma, které si čteme po Velikonocích: „Zůstaň s námi, vždyť už je k večeru a den se schyluje - neboť se připozdívá a den se nachýlil...“ (L 24, 29). V daném případě však nejde ani o Karafiátu, ani o zhudebnění uvedeného oddílu, ale o vzpomínky v podvečer života, o znovupřipomenutí toho nejdůležitějšího, co bylo přes den vytvořeno, a o rozhovor o tom s přáteli. Ptáte-li se, kdo s nimi hovoří, pak odpověď je jednoznačná: Jan Heller.

Tam, kde se po právu v písni volá "oral jsem, oral, ale málo..." a přitom se ještě dodá, že se kolečko polámalo, tam není toho tak moc, nač vzpomínat a o čem hovořit. V případě bratra profesora Jana Hellera je tomu právě naopak. Stačí uvést jen tři čísla: dovršených 80 let života, tři habilitace při 50 letech působení na téže evangelické teologické fakultě, téměř tisíc článků a knih, tj. po celých 50 let každý rok v průměru 20 publikací. A přitom právě zde je třeba připomenout "na množství nehleďte..."

Vyznávám, že vždy, když jsem objevil článek nebo knihu, kterou napsal Jan Heller, číst jsem to musel. Nemohl jsem jinak. A v tomto případě je tomu také tak. Vše šlo stranou a četl jsem ve dne v noci, až jsem se dostal na poslední list. Však také bylo a je co číst. Recenzovaná kniha není jen ohlédnutím za životem, který byl mimořádně plodný a bohatý. To tvoří jen první část knihy. Druhá část je nazvána „Rozhovory“ a je to vlastně záznam dialogů s osmi různými lidmi. Třetí část je určitým druhem „klasobraní“. Autor vybral celkem 16 článků či statí, které sám považoval za tak hodnotné, že je dobré mít je a mít je pohromadě. Je to jako kytice růží, které autor vydobyl ze země a které nám v podvečer dává na památku. Následuje sedm „přípitků“ jubilantovi. To mu k osmdesátinám gratulují přátelé z kruhu fakulty, univerzity a církvi. Nakonec je uvedena komentovaná bibliografie Jana Hellera - pra-

Prof. Jan Heller

meny a práce v časovém, oborovém a v komentovaně zhodnocujícím přehledu. Vše doplňuje jmenný rejstřík. Málo toho není, to rozhodně ne. Jde o knihu: Jan Heller. Podvečerní děkování. Vzpomínky, texty a rozhovory. Vyšehrad, Praha 2005. 297 stran. Kdybych měl svůj dojem z přečtení této knihy vyjádřit co nejstručněji, řekl bych, že je svědectvím o bohatém životě. Na jedné straně jsem jako čtenář vděčný za tolik toho podstatně důležitého, co nám Jan Heller „vydoloval“ z řady oblastí - pro naši orientaci ve věcech víry, Starého zákona, religionistiky a všeho, co k tomu má blízko. Na druhé straně stojím zahanben v porovnání s tím, co jsem udělal já. A přece děkuji tomu, který byl a je autorovi neocenitelným potěšením a silou v životě i nemocích, že mu bylo dopřáno tolik toho udělat, životem i dílem víru dosvědčit a nás - posluchače a čtenáře - tak obohatit.

Není v lidských silách v recenzi podat co nejúplnější obraz této knihy. Pokusme si proto jen z několika ukázek naznačit, co na čtenáře čeká:

„Základní poselství Písma je zřetelné. Je tu Bůh, který nás má rád. A i když o něm víme maličko, tak o něm víme z křesťanského poselství a z celku Písma dost, abychom se na něho mohli spolehnout, abychom se v něm mohli radovat, to stačí.“ (164)

„Jak byste, pane profesore, diagnostikoval hlavní zdroj nemoci dnešní doby?“

„Z Bible vyčteme, že jde vlastně o

opak lásky, čili sebestřednost. Víte, jestliže řešením je láska k Bohu a k bližnímu, pak opakem lásky je sobectví, sebestřednost a z ní roste agresivita. Čili vystupňované sobectví je agresivita, snaha, abych se sám prosadil. Jejím opakem je Ježíšovo sebezřeknutí.“ (159).

„Naše úkoly ve světě a vůči lidem i ostatním tvorům jsou podivuhodně podobné: Je to osvobození od „já“, od sebestřednosti, od sobectví, od ulpívání na sobě samém ve prospěch těch, kteří jsou se mnou. Někdo řekne kříž, někdo sebeobět, někdo pokora a někdo láska. Všichni mají pravdu. Totiž pokud touto cestou opravdu jdou a neznevěrohodňují ji svým nedobrým životem, který i z moudrých slov dělá prázdné mluvení.“ (122).

„Různá náboženství jsou proudy, jak se vztahovat k tomu, co člověka přesahuje...Člověku byla dána nová, vnitřní dimenze. Řekl bych, že je to potřeba vertikálního vztahu, nejen horizontálního. „Zřetelně se ozývá tato potřeba v žalmech, když žalmista „žizní“ po Bohu. Ne po štěstí, ne po bohatství, ne po moci, ale po tom, kdo by mu odpověděl věrohodně na poslední otázku.“ (115).

„Máme se vůbec po smyslu života ptát? Když se neptáme, když si to dokonce zakazujeme, vracíme se zpět na úroveň zvířat...Naše lidství konstituje právě to, že se ptáme, co bude dál a zvláště co bude s námi...Smysl života je něco, co lze velmi obtížně definovat, ale co je přesto nutno vyhlížet, přijímat a pak i prožívat.“ (162-163).

„Každá strukturovaná hodnotová stupnice není nic jiného než aktuální a moderní projev lidské náboženskosti, třeba zamaskované.“ (293).

V prvním žalmu se hovoří o muži, který si oblíbil Hospodinův zákon. O tom se říká, že je „jako strom zasazený u tekoucí vody, který dává své ovoce v pravý čas, jemuž listů neuvadá a vše, co podnikne, se zdaří“.

Díky za to, že můžeme dosvědčit, že to platí i v současnosti.

Jaro Křivohlavý

6

Určitě jste slyšeli, že na pouti nebo na závodech bylo lidí jako much. Opravdu, když je horký letní den, na vyhřátých stěnách se sluní stovky těchto okřídlených tvorečků. A stejně tak když hospodyně nechá někde něco dobrého a nedá to pod pokličku, pod šturc nebo do igelitového pytlíku, zachvíli se tam slétnou mouchy z široka daleka.

Mouchy jsou tedy tvorové společenští. Byla však jedna moucha, která žila osaměle jako poustevník. Takoví jsou i někteří lidé. Říká se, že jsou samotáři, že se nedovedou zapojit do kolektivu a že netáhnou s partou. Nebo by možná chtěli, ale nějak jim to nejde.

Nu a tahle moucha byla právě taková. Jmenovala se Rézinka a když tak sedávala opuštěně na stole nebo na okně, připadala si jako kůl v plotě.

Pak se však skamarádila s Jirkou. Jirka totiž dostal uprostřed prázdnin chřipku, což byla děsná otrava. Jiní kluci se chodili koupat nebo hráli badminton, ale on musel ležet v posteli, aby vypotil z těla hnušné bacily. Když mu však bylo už kapku lépe, začal se rozhlížet kolem sebe. Přímou nad postelí uviděl sedět mouchu, která si právě otírala nožkami hlavu, jako by si ji chtěla utřhnout. Jirka mávl rukou, aby mouchu zahnal. Moucha uletěla, ale za chvíli byla zas na téměř místě. Jistě jste si domysleli, že to byla Rézinka. Krátila si taďy dlouhou chvíli tím, že pozorovala nemocného kluka. Také Jirka, poněvadž neměl nic důležitějšího na práci, začal mouchu pozorovat. Za chvíli na ni promluvil: "Taky se tak nudíš? Víš co? Budeme si spolu hrát: já po tobě vždycky mávnu, ty ule-

Dotěrná moucha

tíš, a potom se zas vrátíš. Chceš?" A hned svůj nápad vyzkoušel. Na to, aby mouchu dokázal zasáhnout dlaní, byl příliš nešikovný, ale honička s mouchou se mu docela zamlouvala. Co však bylo horší! Poněvadž Jirka byl jediný, kdo projevoval o Rézinku zájem, Rézinka si ho oblíbila, a to nejen jako druha na honěnou, ale napořád. Druhý den se usadila nad Jirkou znova. A nejen nad Jirkou, ale chvilami přímo na Jirkovi. Sedala mu na hlavu a na ruce a když se po ní oháněl, usadila se mu aspoň na polštáři.

A zůstala mu věrná i tehdy, když se uzdravil. Uvelebila se ráno na housce, kterou maminka namazala Jirkovi k snídani. Provázela ho do školy a krou-

žila kolem něho, když se chtěl soustředit na písemku z matematiky. Byla prostě tak neodbytná, dotěrná a vlezlá, že si to nedovedete ani představit. "Nikdy tě nepustím," slibovala, i když Jirka jejímu bzucení nerozuměl a o trvalé přátelství s mouchou se neprosil.

Nakonec si mouchy začala všimnat i Jirkova maminka:

"Prosím tě,, Jirko, co na tobě ta moucha pořád má? Ani bys neřekl, co všechno může přenášet! Kdybys ji dal pod mikroskop, možná, že bys u ní na sosáčku nebo na nožkách objevil všelijaké choroboploďné zárodky. Když jsem byla malá, visela u nás pod kuchyňským stropem lepkavá mucholapka. Mouchy se na ni přilepily a po chvíli zašly. To bylo ovšem dost kruté. Podívej se ale na tuhle plácačku! Až tu mouchu uvidím, tak se už postarám o to, aby nás tady neobtěžovala!" Této hrozby se Rézinka polekala. Pochopila, že její bzukot a vůbec její stálá přítomnost nemusejí být každému příjemné. A tak raději včas uletěla a už se nevracela.

Láska k bližním neznamená vlezlost nebo dotěrnost. Všeho s mírou! - sic tě budou všichni mít brzy dost.

Daniel Henych

Pokračování příště

Nad studií Problematika homosexuálních vztahů

Dokončení ze str. 1
vůbec nesouvisely, což je dle mého soudu přehnané. Také jistě s ja-kousi samozřejmostí prováděné určování toho, co z Bible v naší době platí a co nikoliv, působí alespoň na první pohled velmi svévolně. Při tom všem mě napadá: Jak dlouho ještě budeme v církvi číst Písmo jakožto normu platnou i pro nás? Neposvěcuje Bible také nás, ty tzv. moderní či postmoderní lidi? Nevztahuje se i na nás nárok svatosti, obdobně jako na lid Izraele? Přece Písmo není jen interessantní sbírkou pramenů ke studiu prastarých kultur a náboženství. Podle naší studie se zdá, jako by se na místo normy Písma kladla norma naší doby či jakéhosi více či méně pravděpodobného závěru věd (zde historických, medicíny a psychologie). Doba popř. mezidobí je naší normou? Mění se norma s dějinami a vývojem lidského poznání, anebo se dějiny vyvíjejí podle nějaké normy, která i člověku byla zjevena a člověk a jeho okolí, pokud poslouchá a podřizuje se této normě, se pak také podle toho mění k dobrému a podle toho pak také nahlíží na svět? Nejde ani tak o zákonnickou normu, jde hlavně o

kurz vývoje těchto dějin a cíl naší civilizace.

Zastávím se jen u dvou, myslím, nejdůležitějších biblických míst, která jsou ve studii vykládána.

Autor výkladu Lv 18,22 argumentuje kontextem. Co se však týče kontextu toho verše, tak jsme pak ale nutně vedeni také k tomu - při studii předkládaném vykladačském klíči - odsunout do sféry starodávných, ryze kulturních, nám dnes už snad téměř nic nepřikajících polemik např. také incest, jehož různými variacemi se zabývá valná část 18. kapitoly, a mimo jiné také styk se zvířaty. Ani zapovězení sexuálního poměru k nejbližším příbuzným nebo k zvířatům by pak v naší době neplatilo, a tedy ani pro nás křesťany. Máme právo to takto užívat a rozvolnit?

I novozákonní místo, na němž je homosexuální jednání označeno za cosi zvráceného, totiž Ř 1, 24-27, je prý výrazně podmíněno dobou a Pavlovým prostředím. Prý Pavel homosexualitu netematizuje, ale chce jenom tím, že ji zmiňuje, něco ilustrovat. Ano, opravdu, nejde zde o hlavní téma, ale jde o téma homosexuality v rámci jedné z Pavlových ilustrací.

Nevidím opět důvod, proč by kontext měl nějak učinit neplatným to, co je v něm samém řečeno. Sice zde přímo Pavel neříká, že homosexualita je hřích, ale mluví o ní jako o neslušném jednání, nečistotě, nectnosti, něčem lživém. Homosexualita je zde Pavlem řazena mezi nectné vášně, je to cosi bludného, co lidi samo vytrestá. Opět není z výkladu jasné, proč bychom měli my dnes žít ve zcela jiné době a proč by totéž nemělo platit o homosexuálních projevech dnes.

V medicínských částí studie autoři hovoří o tom, že jsou v naší společnosti jednoznačně heterosexuálně zaměřeni lidé a jednoznačně homosexuálně zaměřeni (kromě ještě dalších typů), ale není nikde přesvědčivě řečeno a doloženo (alespoň dle mého soudu), jak tuto jednoznačnost samu lze vůbec zjistit. Sami autoři navíc tvrdí, že existuje jakási pomyslná škála, na které se všichni ocitáme a jsme pouze na této škále heterosexuály, bisexuály nebo homosexuály; tedy jsme jimi jen více či méně. To by mohlo znamenat, že vše je jen otázkou míry, do jaké jsme orientováni určitým směrem. Při tom autoři tvrdí: „Známe osoby, které jsou jednoznač-

ně heterosexuálně orientované, a přesto se v některém období života chovaly homosexuálně nebo bisexuálně, a naopak známe...i jednoznačně orientované homosexuály, kteří se po nějaký úsek života nebo i celoživotně chovali výlučně heterosexuálně.“ (B, 2). Už v této větě je přece rozpor: „...jednoznačně orientovaní homosexuálové, kteří se chovali celoživotně výlučně heterosexuálně“.

Pokud by se v medicíne prokázalo nebo pokud už to prokázáno je, že se rodíme s jednoznačnou dispozicí buď pro tu či onu sexuální orientaci, nevynhne se tak ještě otázce, co je správné

né a nesprávné, co je dobré a co je špatné. Jsou i jiné tzv. vrozené dispozice a sklony, se kterými prý přicházíme na svět, a které jenom proto není třeba hned považovat za dobré (nebo naopak za špatné).

Celá věc není tak jednoduchá a ani směr, kterým se má ubírat řešení dané problematiky, tak jednoznačný, jak se to v podstatě předkládá v naší studii. Proto doufám, že se naše církev v dané věci nebude ukvapovat a že bude zvažovat v této otázce pokud možno všechna pro ni závazná a důležitá pro a proti.

Adam Balcar

Dary na tiskový fond za říjen až prosinec 2005

<i>Církev bratrská - Smíchov</i>	8.000,-
<i>ČCE - Aš</i>	200,-
<i>ČCE - Brno /ulice neuvedena/</i>	500,-
<i>ČCE - Mšeno</i>	200,-
<i>ČCE - Olomouc</i>	500,-
<i>ČCE - Plzeň</i>	100,-
<i>ČCE - Podbořany</i>	1.000,-
<i>ČCE - Vsetín - Horní sbor</i>	200,-
<i>MOKJ - Kutná Hora</i>	2.000,-
<i>jednotlivci: Manželé Kejřovi - DD Vys. Mýto</i>	1.000,-
<i>Klement Pavel</i>	2.000,-
<i>sestra Pokorná - Pardubice</i>	7.000,-
<i>Ptáček Josef - Kolín</i>	2.000,-
<i>Ing. Šolc Miloš</i>	200,-
<i>nejmenovaní dárci</i>	7.000,-

Všem dárcům děkujeme

Bratr Vojtěch Pešek je doma

Kurátor farního sboru ve Zruči nad Sázavou by 10.ledna 2006 oslavil osmdesáté narozeniny. Když se rodák z jižních Čech v roce 1956 přistěhoval s manželkou na Kostelík u Vlašimi, měl před sebou téměř pade-sát let života. A to života velmi plod-ného.

Bratr Pešek vystřídal řadu zaměstná-ní. Poslední z nich, vedení účetnictví pro obecní úřad v Tehově, vykonával až do posledních dnů. Všude, kde byl zaměstnán, obdivovali jeho kolegové pracovitost, houževnatost, rovné a přímé vystupování.

Ani v padesátých letech, ani v době normalizace se nenechal zastrašit a věrně navštěvoval s celou svou rodi-nou nedělní shromáždění i biblické hodiny. Nejdříve v Církvi bratrské v

Pět sester

Každý sbor, má-li dobře prospívat a mít kontinuitu, potřebuje mít členy ve všech věkových skupinách, a to u těch nejmen-ších, dále konfirmandů, mládeže, rodin s dětmi, střední generace až po seniory. Po-dobně je tomu i v našem sboru ČCE v Hořicích v Podkrkonoší v Královéhradec-kém seniorátě. Máme malou skupinku dě-tí, s nimi pravidelně nedělní školu, malý hlouček mládeže a členů středního věku. Ve sboru je také skupina důchodkyní a dů-chodců.

*Jednu skupinu tvoří pět sester, jejichž věkový součet čítá 397 let. Všechny jsou dlouholeté členky staršovstva a výrazně se podílely a podílejí na práci sboru. Nej-mladší **Dagmar Böhmová**, která rozepi-suje týdenní úklidové služby a v dřívějších dobách vedla ve sboru pěvecký kroužek. Následuje **Eva Jónová**, aktivní sokolka, která vedla několik let sborové účetnictví.*

Za bratrem farářem Polívkou

Po jeho odchodu do důchodu (1993) kontakt s ním váznul, a tak nás v závěru listopadu minulého roku pře-kvapila zpráva z jižního Slovenska o jeho skonu.

Bratr Bohuslav Polívka se narodil 8.1.1923 v Ostašovicích u Rychnova n. Kn. v evangelické rodině. K ducho-venskému povolání směřoval už záhy. Vystudoval klasické gymnázium (s řečtinou) a protože řádné vys-o

Věříte v zázraky?

Dokončení ze str. 1

lidských. Nepopřel je. Ježíš se naro-dil z ženy a byl podroben zákonu. I jeho utrpení obsahuje prvky jak zcela mechanické, tak organické a lidské. Jeho smrt vypadá jako smrt Sokratova: Ježíš obětuje svůj život za pravdu. Najednou se však jeho kříž proměňuje; už není jen znamením po-rážky a konce, ale vítězství a nového života. Ježíš vstává z mrt-vých. Zázrak vzkříšení změnil kříž na zjevení lásky, která nás smířila s Bohem a otevřela nám dveře ze smrti do života. Ale nemylme se. Při vzkří-šení ne-jde Bohu jen o osud člověka. V první řadě jde Bohu o jeho vlastní čest. Vzkříšení zjeví trvalost svaté Boží vůle a jeho soucitné lásky: svého Syna neopustil a stál při něm i ve smrti, abys věděl, že tě Bůh neo-pustí. Ovšem pod jednou podmín-kou, že se přiřadíš k těm věřícím, kteří byli prvními svědky vzkříšení. Jenom víra je s to uvažovat o Boží svrchované moci, která se projevila v zázraku vzkříšení. Pro psa, jak napsal Emil Brunner, neexistuje

Trhovém Štěpánově, kam chodili do školy jeho dvě dcery a syn. Později jezdili Peškovi do Zruče. Sestra ze zručského sboru vzpomíná: „Bratr Pešek byl starostlivý a rozváz-ný. Přes své zdravotní problémy byl obětavý v práci pro sbor. Měl pocho-pení pro starší sestry a se svou man-želkou je pravidelně svázel na boho-slужby. V kostele i na faře zařizoval opravy i zavedení plynového topení. S manželkou udržovali farní zahra-du. Po odchodu posledního faráře zajišťoval čtené bohoslužby, při zpěvu doprovázel na klavír. Zajímal se o každého člena sboru a radoval se z každého nového člověka."

„Setkání s bratrem Peškem bylo vždy vzácné a výjimečné," dodává součas-ný kurátor Jiří Kratochvíl. „Myslím,

Obě ještě zpívají ve smíšeném pěveckém sdružení Ratibor-Vesna, který díky nim a s jejich přispěním nám pravidelně zpřvóa při ekumenických vzpomínkových shromáždě-ních k výročí upálení M.J.Husa. Obě jsou také předčitatelkami kázání.

*Následují osmdesátnice: **Věra Karra-sová**, oslavila osmdesátiny na Tři krále. Pravidelně bez jediné absence doprovází při bohoslužbách sborový zpěv na harmo-nium a při biblických hodinách na faře hrou na pianino. Se sestrou Evou vypo-máhají při jarních a podzimních bazarech, kde odpracovaly při přípravě, prodeji a úklidu mnoho desítek hodin. Sbor si tak prodejem věcí dovezených Gabrielou a Josefem Cardovými z Německa vylepšuje svůj rozpočet a zároveň přispívají Dia-konii pro její charitativní účely. Z takto zís-kaných peněz též náš sbor systematicky opravuje a vylepšuje faru. Letos dojde i na vy-malování modlitebny.*

*Další z osmdesátnic **Zdena Rejlová**, která toto jubileum oslavila koncem ledna*

že jeho výraznou vlastností byla při-pravenost. Bratr Pešek byl připraven celým způsobem života oslavovat svého Pána. Byl připraven pomoci potřebným, připraven naslouchat, poradit, povzbudit i potěšit." Administrátor zručského sboru b. f. Jaroslav Fér připomíná: „Bratr Pešek neměl rád nicneříkající řeči. Viděl a formuloval problémy jasně. Vyjádřil své stanovisko, jak a co dál – přesně a přitom nadějně."

Když se Vojtěch Pešek na staršovstvu rezolutně vzdal funkce kurátora sboru, slyšel už možná tiché Boží volání. Bylo to dva týdny před jeho smrtí. Bratr Vojtěch Pešek byl připra-ven k životu služby. 14.července 2005 byl připraven odejít.

*letošního roku, je zapisovatelkou ve star-šovstvu. Poslední a nejstarší z této pětky je sestra **Vlasta Sieglová**. Se Zdenou jsou revizorkami sborových účtů. Obě proděla-ly v loňském roce vážná onemocnění, ale postupně se zotavily a už před Vánocemi jsme je přivítali v našem obecnoství. O všech pět sester se příkladně starají jejich dcery.*

Naše seniorky mají rády svůj sbor a církev. Rády a dobře zpívají a jejich přítomnost je na bohoslužbách okamžitě znát. Některé se ještě pravidelně podle rozpisu podílejí na úklidu modlitebny. Protože jsme nevelké společenství, jsme rádi, když jsme všichni spolu.

Chceme vám všem, milé sestry: Dášo, Evo, Věro, Zdeno a Vlasto, poděkovat za celoži-votní lásku k Bohu i k našemu sboru. Do dalších let – doufáme a přejeme, aby jich bylo ještě mnoho – vyprošujeme vám od Boha hojnost jeho darů.

Staršovstvo sboru ČCE

Hořice v Podkrkonoší

Oznámení

AREÁL EVANGELICKÉHO SBORU V LYSÉ NAD LABEM byl prohlášen kulturní památkou. Stalo se tak výnosem Mini-sterstva kultury k 26. 10. 2005. Podnět k zahájení řízení podalo v lednu t. r. územní pracoviště Národního památko-vého ústavu středních Čech. Soubor sta-veb sestává z kostela z roku 1789 s mobi-liářem (kazatelna, stůl Páně, lavice, var-hany), budovy fary postavené před r. 1553, dvou pilířových bran, původní studny a ohradní zdi.

Areál se nachází v centru města na západní straně náměstí Bedřicha Hroz-ného. Z náměstí se pohledově uplatňuje východní průčelí fary s pilířovou bra-nou s kovanými vraty. Severní stranu nádvorního prostoru za farou uzavírá evangelická škola. Západním směrem se

Televize

ČT 1 - 19. února

Cesty víry - 14.45 h

Elogium Fridricha Bridela

Dobrodružství života a smrti jezuitské-ho misionáře a básníka.

V Cestách víry z Prahy se tentokrát vy-pravíme po stopách českého barokního spisovatele Bedřicha Bridela zvaného též Fridrich Bridelius. V Kutné Hoře, nedaleko chrámu sv. Barbory, připomí-ná památku tohoto jezuitského misioná-ře, prostá mramorová deska. Zemřel při ošetřování lidí nakažených morem. Tajemství života muže, který je považo-ván za jednoho z největších básníků své doby nejen naší vlasti, ale i celé Evropy, se pokusí rozkrýt režisér M. Petřík.

Křesťanský magazín - 15.05 h

Zajímavosti a aktuality ze světa nábo-ženství pražskýma očima.

Ve druhém Křesťanském magazínu z Prahy se nám pánové Vacek a Vávra pokusí vysvětlit, co jsou to Hromnice, kdy prý máme o hodinu více, a spolu s rabínem se zamyslí nad různým oče-káváním Mesiáše. Kunsthistorička Mi-lena Bartlová nás pozve ke středověkému umění a nabídne klíč k pochopení některých dnes málo srozumitelných symbolů. A vedle toho přijde hrst zpráv a reportáží z náboženského světa domá-cího i zahraničního. Připravili M. Otrřisal, D. Brůhová, J. Čumpelík, režie J. Brichcín.

Pozvánky

XXIII. SEMINÁŘ HISTORICKÉ SPOLEČNOSTI VERITAS, pořádaný pro učitele i širší okruh zájemců, bude tentokrát věnován české reformaci morální. Přednášku s názvem „**Bible o morálce a o svobo-dě**" přednese emeritní českobratrský farář. Mgr. Dalibor Molnár. Seminář se koná v sobotu 18. března 2006 v 10 hodin v Pardubicích v sálku na faře Českobratrské církve evangelic-ké ve Sladkovského ulici č. 638. Všichni jste srdečně zváni. K ulici Sladkovského jedou od nádraží trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru (třetí zastávka).

Ján Bohdan...

Dokončení ze str. 2

Martina se tak mohlo vrátit proslulé církevní školství. I po odchodu na „odpočinek" intenzivně pracoval, přednášel na vysoké škole, vypomá-hal v církvi, trápil se nad duchovní vyprahlostí a povrchností společnos-ti, obával se o duši národa, ale vždy v naději a jistotě, která nezklame..

Ještě jedním velkým darem byl br. Bohdan požehnán. Svou vzácnou chotí Miluškou. Kdyby nebyla tak přenesmírně skromná, mohla by se žalmistou vyznat," ...horlivost domu tvého snědla mne," abychom opět citovali milou kraličtinou.

Nepominutelné jsou též děti, všech-ny už dospělé. Duchovní dynastie Hroboňovcou má důstojné následní-ky a jednu velkou výhodu. Lze ji dělit do nekonečna, a přece se na všechny dostane, ba v nadbytku. I my jsme měli tu výsadu, že jsme mohli z jejího bohatství těžit. Budiž za to vzdána chvála a děkování naše-mu společnému Pánu a Bohu.

E. Žárská

rozkládá terasovitě uspořádaná zahrada pohledově uzavřená kostelem. V dolní části zahrady je studna vyzděná pískov-covými bloky a náhrobní kameny ze zrušeného evangelického hřbitova. Areál Evangelického sboru je zpřístup-něn každou neděli v době bohoslužeb, tj. od 8,00 do 11,30. Pro skupiny lze do-mluvit prohlídku i v jiném termínu.

Emanuel Vejnar

Bohoslužby

19. 2. 2006

ČESKOBATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodninná, 3. n. VP)
L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30
Hud-ec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov**, U kněžské louky 9: 9.30
Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30
Halamová - **Ko-bylisy**, U školské zahrady 1: 9.30
Erdinger (Drobík 3. případně 5. ne a každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. - 5. ne 11.30 korejské bohosl, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30
Nekvasil - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30
Šorm - **Nusle**, Zateckých 11: 9.30
Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30
M. Rejchrt - **Smíchov**, Na Doubkově 8: 9.30
Voříšek VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30
Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9
Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30
Pavel Pokorný - **Uhřetěves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady**, Kouruní 60: 9.30
Jaromír Strádal st. - **Vršovice**, Tulska 1: 9.30
Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30
Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30
Strádal
EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V. v ČR

Nové Město, V Jiráčách: 9.30
Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohosluž-by: středa 18.00

SLEZSKÁ EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V.
U sv. Michala, V Jiráčách 15.00
BRATRSKÁ JEDNOTA BAPTISTŮ
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml. 18 boho-slужby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10
Mečkovský
OCHRANOVSKÝ SBOR (dřívě JB)
Nové Město, Hálkova 5: 9
Kejř
CÍRKEV BRATRSKÁ
Nové Město, Soukenická 15: 10
P. Grulich - **Žiž-kov**, Koněvova 24: 9.45
Kaleta - **Vinohrady**, Řím-ská 43: 9.30
Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30
B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30
John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve Žilbku 168: 9 a 19
Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10
Heczko - **Praha 4** - **Jižní Město**, Dubnová 806: 17
Filip - **Praha 4** - **Šeberov**, V La-dech 10.00
D. Jarmornický - **Praha 9** - **Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30
hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30
Hart - **Praha 13** - **Stodůlky**, Gymnázium J. Hey-rovského, Mezi Školami 29: 10.00
M. Šrámek
EVANGELICKÁ CÍRKEV METODISTICKÁ
Nové Město, Ječná 19: 9:30
Procházková, VP-**Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18
VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10
Kuchyňka - **Horní Poče-rnice**, Křovinovo n. 12: 9:30
P. Hradský
CÍRKEV ADVENTISTŮ S.D. (*sobot*a)

APŮSTOLSKÁ CÍRKEV
Praha 10 - **Vršovice**, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
STAROKATOLICKÁ CÍRKEV
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžicka, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžicka) - **Kaple sv. Ro-diny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10
igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohoro-dice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
SHROMÁŽDĚNÍ ARMÁDY SPÁSY
Praha 5 - **Smíchov**, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3**, Biskupcova 36: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5** - **Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - **V Jiráčách**: 11 VP (luteránské) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ
Praha 1, **Martin** ve zdi: 10.30

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY vydávají Kostnická jednota a sdružené evangelické církve v ČR. Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada. Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává. Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuce Mediaservis s.r.o., Abocentrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno, objednávký tel.: 541 233 232, reklamace 800 800 890
A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365